EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2021/1675

(2021. gada 29. aprīlis)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par kopuzņēmuma "Kurināmā elementi un ūdeņradis 2" 2019. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par kopuzņēmuma "Kurināmā elementi un ūdeņradis 2" 2019. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0107/2021,

A. tā kā kopuzņēmums "Kurināmā elementi un ūdeņradis" (*FCH*) ar Padomes Regulu (EK) Nr. 521/2008 ([1]) tika izveidots 2008. gada maijā uz laiku līdz 2017. gada 31. decembrim kā publiskā un privātā sektora partnerība ar mērķi pastiprināt pētniecības centienus un paātrināt kurināmo elementu un ūdeņraža tehnoloģiju ieviešanu; tā kā Regula (EK) Nr. 521/2008 ir atcelta ar Padomes Regulu (ES) Nr. 559/2014 ([2]);

B. tā kā Kopuzņēmums tika izveidots 2014. gada maijā ar Regulu (ES) Nr. 559/2014, lai tas aizstātu *FCH* un turpinātu tā darbību līdz 2024. gada 31. decembrim;

C. tā kā *FCH* dalībnieki bija Savienība, kuru pārstāvēja Komisija, *Fuel Cell and Hydrogen Joint Technology Initiative Industry Grouping* un pētniecības grupa *N.ERGHY*;

D. tā kā *FCH 2* dalībnieki ir Savienība, kuru pārstāv Komisija, *New Energy World Industry Grouping AISBL* ("nozares grupa"), kas 2016. gadā pārsaukta par *Hydrogen Europe*, un *New European Research Grouping on Fuel Cells and Hydrogen AISBL* ("pētniecības grupa"), kas 2018. gadā pārsaukta par *Hydrogen Europe Research*;

E. tā kā maksimālais Savienības ieguldījums *FCH 2* darbības pirmajā posmā ir 470 000 000 EUR no Septītās pamatprogrammas budžeta; tā kā citu dalībnieku ieguldījumam jābūt vismaz tikpat lielam, cik Savienības ieguldījums;

F. tā kā *FCH 2* gadījumā maksimālais Savienības ieguldījums no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" līdzekļiem ir 665 000 000 EUR un nozares grupas un pētniecības grupas dalībniekiem Regulā (ES) Nr. 559/2014 noteiktajā laikposmā ir paredzēts kopumā ieguldīt vismaz 380 000 000 EUR, ko veido ieguldījumi natūrā *FCH 2* finansētos pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" projektos, ieguldījumi natūrā papildu pasākumiem vismaz 285 000 000 EUR apmērā un ieguldījumi naudā administratīvo izmaksu segšanai,

Budžeta un finanšu pārvaldība

1. atzīmē, ka Revīzijas palātas ziņojumā par Kopuzņēmuma gada pārskatiem ("Revīzijas palātas ziņojums") ir konstatēts, ka 2019. gada pārskati visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo Kopuzņēmuma finanšu stāvokli 2019. gada 31. decembrī, kā arī darbības rezultātus, naudas plūsmas un neto aktīvu pārmaiņas minētajā datumā slēgtajā gadā saskaņā ar tā finanšu noteikumiem un Komisijas grāmatveža pieņemtajiem grāmatvedības noteikumiem; turklāt pēc iepazīšanās ar Revīzijas palātas ziņojumu norāda, ka pakārtotie darījumi visos būtiskajos aspektos ir likumīgi un pareizi;

2. norāda, ka Kopuzņēmuma galīgajā pieejamajā budžetā (kas ietver iepriekšējos gados neizlietotās apropriācijas, kas ir ieskaitītas atpakaļ kārtējā gada budžetā, piešķirtos ieņēmumus un pārdali nākamajam gadam) 2019. finanšu gadam bija iekļautas saistību apropriācijas 91 730 585 EUR apmērā un maksājumu apropriācijas 113 855 981 EUR apmērā; norāda, ka vispārējā saistību apropriāciju un maksājumu apropriāciju budžeta izpilde 2019. gadā bija attiecīgi 85,9 % un 98,4 %;

([1]) Padomes Regula (EK) Nr. 521/2008 (2008. gada 30. maijs), ar ko izveido kopuzņēmumu "Kurināmā elementi un ūdeņradis" (OV L 153, 12.6.2008., 1. lpp.).

([2]) Padomes 2014. gada 6. maija Regula (ES) Nr. 559/2014, ar ko izveido kopuzņēmumu "Kurināmā elementi un ūdeņradis 2" (OV L 169, 7.6.2014., 108. lpp.).

3. norāda, ka 2019. gada beigās no maksimālā ieguldījuma 470 000 000 EUR apmērā, kas paredzēts Regulā (EK) Nr. 521/2008, Savienības ieguldījums no Septītās pamatprogrammas līdzekļiem bija 421 606 000 EUR, tostarp 19 107 000 EUR ieguldījumos natūrā, un nozares un pētniecības grupu dalībnieku kopējais apstiprinātais ieguldījums ir 447 506 000 EUR, no kuriem 429 600 000 EUR ir apstiprināti ieguldījumi natūrā Septītās pamatprogrammas projektos; norāda, ka attiecībā uz Septīto pamatprogrammu 2019. gadā Kopuzņēmums veica maksājumus 5 805 092 EUR apmērā, kas visā 2009.–2019. gada laikposmā sasniedza 415 313 265 EUR, un ka 2019. gadā Septītās pamatprogrammas projektiem pieejamā budžeta maksājumu apropriāciju izpildes līmenis bija 95,1 %;

4. norāda, ka 2019. gada beigās Savienības ieguldījums no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" līdzekļiem bija 420 067 000 EUR un apstiprinātais nozares un pētniecības grupu dalībnieku ieguldījums bija 11 707 000 EUR, kuros ietilpa apstiprināti ieguldījumi natūrā 5 376 000 EUR apmērā Kopuzņēmuma finansētos pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" projektos, kā arī ieguldījumi natūrā 667 001 000 EUR apmērā papildu pasākumiem;

5. pēc iepazīšanās ar Revīzijas palātas ziņojumu norāda, ka nozares dalībnieku ieguldījumi natūrā pamatdarbībās bija zemi tāpēc, ka Kopuzņēmums tos apstiprina kopā ar galīgajām izmaksu deklarācijām, tādējādi lielāko daļu ieguldījumu natūrā, par kuriem bija uzņemtas saistības, apstiprinās turpmākos pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" posmos, kad tiks veikti projektu galīgie maksājumi un kad būs pienācis termiņš iesniegt finanšu pārskata apliecinājumu;

6. norāda, ka kopuzņēmumi, kas saņem finansiālu ieguldījumu no saviem privātajiem dalībniekiem, neizmanto vienas un tās pašas procedūras; aicina kopuzņēmumos saskaņot to, kā tiek aprēķināti ieguldījumi natūrā; uzskata, ka ar šādu kopējo procedūru būtu jānodrošina pārredzamas un efektīvas novērtēšanas metodes, kas parāda ieguldījumu reālo vērtību; aicina Revīzijas palātu pārbaudīt neatkarīgo ārējo revidentu veiktās revīzijas; aicina arī paredzēt pienācīgu tiesisko regulējumu, kas nodrošinātu vajadzīgā finansiālā ieguldījuma summas sasniegšanu līdz programmas beigām; norāda, ka tiesiskajā regulējumā varētu iekļaut prasības par to, ka privātais ieguldījums ir jāiemaksā pirms attiecīgā Savienības ieguldījuma vai vienlaikus ar to;

7. norāda, ka pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" projektiem pieejamā budžeta izpildes līmenis saistību apropriācijām bija 86,3 % un maksājumu apropriācijām – 100 %; turklāt norāda, ka saistību apropriācijas nebija pilnībā izlietotas, jo divām 2019. gada aicinājuma tēmām līgumi netika piešķirti;

Sniegums

8. norāda, Kopuzņēmums izmanto īpašus galvenos snieguma rādītājus (GSR) pamatprogrammai "Apvārsnis 2020" un divus īpašus Kopuzņēmuma GSR, pēc kuriem nosaka, cik liela daļa līdzekļu tiek piešķirta pētniecības darbībām un vai tiek īstenoti demonstrējuma projekti dalībvalstīs un reģionos, kas saņem Savienības strukturālo un investīciju fondu līdzekļus; turklāt norāda – tā kā pēdējo gadu laikā bija būtiski attīstījušās tehnoloģijas un sāka parādīties jauni lietojuma veidi, GSR (kurus izveidoja 2014. gadā) tika pārskatīti un iekļauti pielikumā daudzgadu darba plānam, kuru valde apstiprināja 2018. gada jūnijā;

9. prasa Kopuzņēmumam pārskatīt savu komunikācijas stratēģiju, lai nodrošinātu, ka attiecīgās ieinteresētās personas ir informētas par tā pamatuzdevumu, darbībām un sasniegumiem.

10. norāda, ka 2019. gada 31. decembrī sviras efekta vērtība bija 2,24, ja ņem vērā visu privāto partneru ieguldījumus, un 1,51, ja ņem vērā tikai *Hydrogen Europe Industry* un *Hydrogen Europe Research* dalībnieku ieguldījumus;

11. norāda, ka 2019. gadā Kopuzņēmums pabeidza projektu *CertifHy 2*, kas paātrina Savienības mēroga GO shēmas īstenošanu attiecībā uz zaļo un mazoglekļa ūdeņradi un ir svarīgs solis ceļā uz iespējamu ūdeņraža sertifikācijas mehānisma izveidi saistībā ar Direktīvu (ES) 2018/2001 ([3]); norāda, ka 2019. gadā tika veikta Eiropas Ūdeņraža drošības atsauces datubāzē (*HIAD.2.0*) iekļauto pasākumu pārskatīšana un novērtēšana, kas ietvēra ieteikumus par turpmākiem pētījumiem šajā jomā; norāda uz pasākumiem, kas veikti, ņemot vērā secinājumus ziņojumā "Kurināmā elementu un ūdeņraža izmantošana zaļās enerģijas nodrošināšanai Eiropas pilsētās un reģionos", piemēram, Pārdomātas specializācijas platformā sākto partnerību "European hydrogen valleys partnership" (*EH-S3P*), parakstīto līgumu par izmēģinājuma projektu izstrādes palīdzības (*PDA*) instrumenta pārvaldību un 2019. gada darba plānā iekļauto tēmu "H2 Valley" lielam demonstrācijas (paraug-) projektam;

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 11. decembra Direktīva (ES) 2018/2001 par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu, OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.

12. norāda, ka 2019. gadā tika parakstīti dotācijas nolīgumi par diviem lieliem demonstrācijas projektiem ("H2Haul" un "Djewels"), kas tika izvēlēti 2018. gada uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus; turklāt norāda, ka 2019. gada uzaicinājumā Kopuzņēmums saņēma 43 atbilstīgus priekšlikumus, kuri bija izstrādāti par 17 tēmām un kuru līdzekļu saņēmēji bija no 23 Savienības dalībvalstīm vai asociētajām valstīm, un ka septiņos projektos piedalās subjekti no četrām trešām valstīm; turklāt norāda, ka visi 17 dotāciju nolīgumi tika parakstīti 2019. gadā;

13. norāda, ka 2019. gada beigās Kopuzņēmuma vispārējo projektu portfeli veidoja 155 Septītās pamatprogrammas projekti (no kuriem 150 tika noslēgti un 5 vēl turpinājās) un 109 parakstīti "Apvārsnis 2020" projekti (no kuriem 11 tika noslēgti un 98 turpinājās); turklāt norāda, ka 2019. gadā Kopuzņēmums rīkoja uzaicinājumus iesniegt piedāvājumus par diviem pētījumiem, saistībā ar kuriem 2019. gada jūlijā tika parakstīts viens līgums, un vēl divus uzaicinājumus iesniegt piedāvājumus par atbalstu iniciatīvai "Misija – inovācija" un projektu izstrādes palīdzību reģioniem, kas abi tika parakstīti attiecīgā gada laikā;

14. norāda, ka saskaņā ar Revīzijas palātas ziņojumu 2019. gada beigās programmas "Apvārsnis 2020" īstenošanas līmenis bija 83 % attiecībā uz uzaicinājuma procedūrām par Kopuzņēmumam uzticētajām darbībām;

15. norāda, ka 2019. gada beigās Kopuzņēmumā bija 27 darbinieki no 10 dalībvalstīm, un pauž gandarījumu, ka attiecībā uz darbiniekiem ir gandrīz panākts dzimumu līdzsvars (51 % vīriešu un 49 % sieviešu); turklāt norāda, ka 2019. gadā "Apvārsnis 2020" projektos piedalījās 27 % sieviešu, 23,8 % projektu koordinatoru bija sievietes un 33 % zinātniskās komitejas locekļu bija sievietes;

16. aicina Komisiju un Revīzijas palātu paredzēt padziļinātu snieguma izsekošanas metodi, lai izvērtētu Kopuzņēmuma pievienoto vērtību un ņemtu vērā ietekmi uz sociālo un nodarbinātības jomu, kā arī ietekmi uz tirgu; pauž viedokli, ka minētās izvērtēšanas rezultātus būtu jāizmanto turpmākiem mērķiem vai Savienības finansējuma pārdalei;

17. aicina Komisiju nodrošināt, ka Kopuzņēmuma darbības programmā attiecībā uz klimata pārmaiņu mazināšanu turpmāk tiks ievērotas Savienības tiesību aktos paredzētās prasības un mērķrādītāji un īstenotas Komisijas un nozares izstrādātās stratēģijas šajā jomā;

18. norāda, ka visos līgumos, kas var sniegt plānoto iznākumu vai snieguma rezultātu, ir jārisina jautājums par intelektuālā īpašuma tiesībām; atgādina, ka intelektuālā īpašuma tiesību mērķis ir ne tikai aizsargāt konkrētus autorus, bet arī sniegt detalizētu informāciju par to, kā šīs tiesības tiks izmantotas turpmāk; norāda, ka šīs darbības saņem arī publisko finansējumu, līdz ar to rezultātiem vajadzētu būt pārredzamiem, plašai sabiedrībai pieejamiem un būtu jāatbilst īpašām prasībām; aicina Komisiju ierosināt tiesisko regulējumu par intelektuālā īpašuma tiesībām un to īstenošanu tirgū, tostarp īpašām prasībām un peļņas sadali;

Iekšējā revīzija

19. norāda, ka 2019. gadā Kopuzņēmums atbildēja uz Iekšējās revīzijas dienesta (*IAS*) komandas izstrādāto ziņojuma projektu un galīgo ziņojumu par jaunu stratēģisko iekšējās revīzijas plānu 2019.–2021. gadam un ka 2020. gadā saskaņā ar 2019.–2021. gada stratēģisko iekšējās revīzijas plānu tiks veikta jauna *IAS* revīzija, kam piekrīt *IAS*; turklāt norāda, ka 2019. gadā Kopuzņēmums sniedza konsultācijas un informāciju *IAS* saistībā ar konsultatīvo uzdevumu pašreizējā pētniecības un inovācijas politikas atgriezeniskās saites procedūrā, ko pēc kopīgā īstenošanas centra pieprasījuma īstenoja *IAS*;

20. norāda, ka 2019. gada 31. decembrī bija veiksmīgi īstenoti un slēgti visi iepriekšējās *IAS* revīzijās sniegtie ieteikumi un ar tiem saistītie rīcības plāni;

Iekšējā kontrole

21. pēc iepazīšanās ar Revīzijas palātas ziņojumu norāda, ka Kopuzņēmums ir ieviesis *ex ante* kontroles procedūras, kas pamatojas uz finanšu un pamatdarbības dokumentārajām pārbaudēm, un tam ir jāīsteno Komisijas jaunā iekšējās kontroles sistēma, kura pamatojas uz 17 iekšējās kontroles principiem; turklāt pēc iepazīšanās ar Revīzijas palātas ziņojumu norāda, ka 2019. gada beigās Kopuzņēmums jau bija pabeidzis neatbilstības analīzi, pamatojoties uz esošo iekšējās kontroles sistēmu, un izstrādājis rādītājus, lai novērtētu jauno iekšējās kontroles principu un saistīto raksturlielumu efektivitāti; norāda, ka pēc 2018. gadā veiktā iekšējās kontroles sistēmas pašnovērtējuma tika izstrādāts rīcības plāns un ka 2019. gadā tika veikta iekšēja novērtēšana, lai nodrošinātu, ka šis rīcības plāns tiek īstenots;

22. pēc iepazīšanās ar Revīzijas palātas ziņojumu norāda, ka saistībā ar Septītās pamatprogrammas starpposma un galīgajiem maksājumiem *ex post* revīzijas pie saņēmējiem veic Kopuzņēmums, savukārt saistībā ar programmas "Apvārsnis 2020" projektu izmaksu deklarācijām par *ex post* revīzijām atbild Komisijas kopējais revīzijas dienests, un ka pēc 2019. gada beigās pieejamajiem *ex post* revīzijas rezultātiem Kopuzņēmuma ziņotais reprezentatīvais kļūdu īpatsvars un atlikušo kļūdu īpatsvars Septītās pamatprogrammas projektiem ir attiecīgi 2,08 % un 1,08 %, savukārt reprezentatīvais kļūdu īpatsvars un atlikušo kļūdu īpatsvars pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" projektiem ir attiecīgi 0,94 % un 0,7 % (dzēšana un galīgie maksājumi); atzīmē, ka Komisijas priekšlikumā pamatprogrammas "Apvārsnis 2020"regulai ir norādīts, ka pētniecības tēriņiem pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" kļūdu koeficients gadā no 2 līdz 5 % ir reāli sasniedzams mērķis, ņemot vērā kontroles izmaksas, vienkāršošanas pasākumus, kas ierosināti, lai mazinātu noteikumu sarežģītību, un ar pētniecības projekta izmaksu atlīdzināšanu saistīto raksturīgo risku, un ka galīgais mērķis ir panākt atlikušo kļūdu līmeni, kas būtu maksimāli tuvu 2 % daudzgadu programmu noslēgumā, kad būs ņemta vērā visu revīziju, korekciju un atgūšanas pasākumu finansiālā ietekme;

23. norāda, ka Revīzijas palāta, lai apstiprinātu *ex post* revīzijās iegūtos kļūdu īpatsvarus, kā daļu no pamatdarbības maksājumu kontroles mehānismu pārbaudes revidēja izlasi, kas pēc nejaušības principa bija veidota no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020"maksājumiem, kuri 2019. gadā veikti galasaņēmēju līmenī, un ka šīs padziļinātās revīzijas parādīja, ka atlasīto Kopuzņēmuma saņēmēju līmenī nav būtisku kļūdu vai kontroles nepilnību;

24. norāda, ka 2019. gada septembrī Kopuzņēmuma izpilddirektors pieņēma Kopuzņēmuma labas administratīvās prakses kodeksu; norāda, ka Kopuzņēmums ar valdes 2019. gada decembra lēmumu ir pieņēmis jaunus finanšu noteikumus, kas pamatojas uz finanšu paraugregulu publiskā un privātā sektora partnerībām; turklāt norāda, ka 2019. gada beigās Kopuzņēmums sāka procedūru dokumentu pārvaldības politikas pieņemšanai un ka šīs politikas galīgā pieņemšana tika plānota 2020. gada sākumā;

25. norāda, ka riska novērtēšanas procedūras gaitā vadība regulāri novērtēja un apsprieda Kopuzņēmuma 2020. gada pilnīgo risku matricu (kurā iekļauti arī zemākas prioritātes riski), lai apsvērtu izmaiņas organizācijas iekšējā un ārējā vidē, un arī izskatīja 2018. gadā apzināto būtisko risku un no tiem izrietošo rīcības plānu statusu; atzīmē, ka Kopuzņēmums īsteno kopēju krāpšanas apkarošanas stratēģiju.